

Чисніков Володимир Миколайович,

доктор юридичних наук, доцент,
головний науковий співробітник ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0003-2020-7298

Лелет Сергій Миколайович,

кандидат юридичних наук, старший дослідник,
начальник відділу ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0001-6099-4121

Алексєєва Ольга Василівна,

кандидат юридичних наук, старший дослідник,
провідний науковий співробітник ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0003-3390-536X

Кожухар Оксана Володимирівна,

кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0002-2234-781X

Якубчик Тетяна Василівна,

старший науковий співробітник ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0003-1415-5372

**ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ УКРАЇНИ: ВІД
ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ДЕРЖАВИ ДО
РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ
(24 серпня 1991 р. – лютий 2014 р.)
ХРОНІКА ОСНОВНИХ ПОДІЙ**

Стаття є витягом із четвертого розділу навчального посібника “Становлення та розвиток органів поліції (міліції) на території України (XVIII ст. – 2023 р.): хроніка основних подій”, який готує колектив відділу НІРВД ДНДІ МВС України. У дослідженні висвітлюється хроніка основних подій становлення правоохоронних органів України від проголошення незалежності держави до Революції Гідності (24 серпня 1991 р. – лютий 2014 р.)

Ключові слова: *Акт проголошення незалежності України, Положення про Міністерство внутрішніх справ України, нормативно-правова база.*

26 березня 2001 р.

Указ Президента України Л.Д. Кучми про призначення Смирнова Юрія Олександровича на посаду Міністра внутрішніх справ, яку він обіймав до 27 серпня 2003 р. До цього Юрій Олександрович був заступником Міністра внутрішніх справ – начальником ГУ МВС України в м. Києві.

5 квітня 2001 р.

Верховна Рада України прийняла Кримінальний кодекс України, який замінив Кримінальний кодекс Української РСР 1960 року.

23 квітня 2001 р.

Наказ МВС України та Державного департаменту України з питань виконання покарань № 300/73 “Про заходи щодо дотримання законності при затриманні осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, обранні щодо них запобіжного заходу у вигляді взяття під варту та додержанні встановлених законом строків затримання і тримання під вартою під час судового слідства”.

12 травня 2001 р.

На базі Сімферопольського училища МВС України створено Кримський факультет Національного університету внутрішніх справ України.

31 травня – 1 червня 2001 р.

У м. Мінську (Білорусь) відбулася IX Міжнародна конференція керівників вищих навчальних закладів поліції Центральної та Східної Європи “Особливості підготовки кадрів у поліцейських вищих навчальних закладах країн Центральної та Східної Європи в умовах сучасного процесу інтеграції”.

Травень 2001 р.

Створена Кіровоградська філія Національного університету внутрішніх справ України, яка через два роки була реорганізована в Кіровоградський інститут Національного університету внутрішніх справ України.

19 липня 2001 р.

Видано Указ Президента України “Про додаткові заходи щодо боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом”.

28 серпня 2001 р.

МВС України видало наказ № 743 “Про проведення експерименту щодо вико-

ристання комп'ютерних поліграфів у діяльності органів внутрішніх справ України”, на підставі якого поліграф упроваджено у сферу правоохоронних органів України. На основі цього наказу розроблено Концепцію впровадження комп'ютерних технологій з використанням поліграфа у системі МВС України з програмою її реалізації.

10 жовтня 2001 р.

Постановою Кабінету Міністрів України № 1306 затверджено Правила дорожнього руху.

16 листопада 2001 р.

Постановою Кабінету Міністрів України № 1491 Одеський інститут внутрішніх справ України реорганізовано в Одеський юридичний інститут Національного університету внутрішніх справ України.

28 листопада 2001 р.

У м. Києві відбулася Міжвідомча науково-практична конференція “Взаємодія Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України в боротьбі з корупцією і організованою злочинністю”.

28–30 листопада 2001 р.

У м. Києві відбувся Міжнародний науково-практичний семінар “Автоматизація дактилоскопічних обліків органів внутрішніх справ України: проблеми та шляхи вдосконалення”.

5 грудня 2001 р.

Указом Президента України засновано штандарт Міністра внутрішніх справ України.

10 січня 2002 р.

Прийнято Закон України “Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України”, згідно з яким загальну структуру МВС України складають: 1) МВС – центральний орган управління. 2) Державні департаменти у складі МВС як урядові органи державного управління за окремими напрямками службової діяльності, визначеними Кабінетом Міністрів України. 3) Головні управління, управління МВС України в Автономній республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, управління, відділи МВС України на транспорті. 4) Міські, районні управління та відділи, лінійні управління, відділи, відділення, пункти; підрозділи міської міліції. 5) З'єднання, військові частини, підрозділи, установи внутрішніх військ, навчальні заклади, науково-дослідні установи, підприємства та установи забезпечення.

Загальна чисельність МВС України (без внутрішніх військ) встановлювалася у кількості 324 400 осіб, у тому числі 240 200 осіб рядового і начальницького складу. За рахунок державного бюджету утримуються 190 500 правоохоронців.

18 лютого 2002 р.

Президент України Л.Д. Кучма підписав Указ “Про заходи щодо подальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян”, в якому давалися доручення МВС, СБУ, МЮ, Генеральній Прокуратурі України та іншим вищим і місцевим державним органам республіки щодо посилення боротьби зі злочинністю, забезпечення громадського порядку та охорони прав і свобод громадян в Україні.

2 березня 2002 р.

Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр Міністерства внутрішніх справ України прийнято до Європейської мережі криміналістичних наукових установ (ENFSI).

11 березня 2002 р.

У м. Києві відбувся Міжнародний семінар з питань використання інформаційних технологій і ресурсів Інтернету у боротьбі з організованою, злочинністю корупцією і тероризмом.

29 березня 2002 р.

Постановою Кабінету Міністрів України № 395 затверджено Положення про підрозділи ветеринарної міліції з проведення карантинних ветеринарних заходів.

13 квітня 2002 р.

У м. Ялта відбулася Науково-практична конференція “Проблеми досудового слідства, взаємодія органів внутрішніх справ, суду та прокуратури в практиці застосування положень нового кримінального і кримінально-процесуального законодавства України. Про проведення експерименту з апробації нової системи підпорядкування слідчих підрозділів органів внутрішніх справ України на території Автономної Республіки Крим”.

30–31 травня 2002 р.

У м. Луганську пройшла Міжнародна науково-практична конференція “Нове кримінальне та кримінально-процесуальне законодавство та завдання юридичної підготовки кадрів органів внутрішніх справ України”.

14 червня 2002 р.

Кабінет Міністрів України видав Постанову про утворення у складі Міністерства внутрішніх справ на базі департаменту громадянства, паспортної та міграційної служби, що ліквідовується, Державного департаменту у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб, як урядового органу державного управління та затвердив Положення про нього.

20 липня 2002 р.

Видано накази МВС України № 730 “Про утворення Департаменту боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України”, № 735 “Про утворення Департаменту адміністративної служби міліції”, № 736 “Про утворення Департаменту кримінальної міліції у справах неповнолітніх”, № 741 “Про утворення Департаменту інформаційних технологій при МВС України”, № 743 “Про утворення Департаменту Державтоінспекції МВС України”.

2002 р.

У м. Харкові започатковане видання журналу Національного університету внутрішніх справ “Право і безпека”.

15 січня 2003 р.

У МВС України відбулося засідання колегії, яка підвела підсумки діяльності органів внутрішніх справ республіки за минулий рік. У роботі колегії взяли участь, крім керівників служб, підрозділів на навчальних закладів МВС України, а також народних депутатів і запрошених гостей з Адміністрації Президента та Генпрокуратури, представники низових підрозділів органів внутрішніх справ.

20 березня 2003 р.

Верховною Радою України прийнято Закон України “Про боротьбу з тероризмом”.

22 липня 2003 р.

Видано Указ Президента України “Про заходи щодо розвитку системи протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму”.

27 серпня 2003 р.

Указ Президента України Л.Д. Кучми про призначення генерал-лейтенанта міліції Білоконя Миколи Васильовича на посаду Міністра внутрішніх справ, який до цього був заступником Голови Адміністрації Президента України – керівником Головного управління з питань судової реформи, діяльності військових формувань та правоохоронних органів. Зазначену посаду обіймав до 4 лютого 2005 р.

11 жовтня 2003 р.

Видано наказ МВС України № 1168 “Про створення кінологічної служби МВС України”.

20 жовтня 2003 р.

Наказом МВС України № 1212 затверджено Положення про службу дільничних інспекторів міліції у системі Міністерства внутрішніх справ України.

10 листопада 2003 р.

У МВС України створено Управління взаємодії з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України та іншими органами виконавчої влади і місцевого самоврядування.

19 листопада 2003 р.

Наказом МВС України № 1390 затверджено Положення про спеціальний підрозділ судової міліції “Трифон”.

7 грудня 2003 р.

Видано наказ МВС України № 1490 “Про організаційне забезпечення миротворчої діяльності МВС України”, яким затверджено низку документів, серед яких: Положення про миротворчий персонал МВС України; Порядок добору та направлення працівників ОВС для участі в міжнародних миротворчих операціях; Положення про Комісію МВС України з добору та направлення працівників ОВС для участі в міжнародних миротворчих операціях; Положення про Комісію з питань організації та правового забезпечення міжнародної миротворчої діяльності ОВС України.

2003 р.

У м. Києві вийшов друком перший том багатотомної “Міжнародної юридичної енциклопедії” (відп. ред. Ю.І. Римаренко та інші). Всього було випущено 8 томів: I. Теоретико-методологічні та концептуальні засади поліцейського права та поліцейської деонтології (2003). II. Права людини в контексті поліцейської діяльності (2005). III. Поліцейський менеджмент: історія та сучасність (2006). IV. Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі засади поліцейської діяльності (2007). V. Кримінально-процесуальна та криміналістична діяльність поліцейських організацій (2009). VI. Оперативно-розшукова діяльність поліції (міліції) (2010). VII. Адміністративно-правове забезпечення поліцейської діяльності (2011) і VIII. Інформаційно-аналітична освітня та наукова діяльність, психологічні засади поліцейської служби; міжнародне співробітництво (2014).

26 січня 2004 р.

Наказ МВС України “Про поліпшення роботи з ветеранами органів внутрішніх справ”, у якому, зокрема, пропонувалося керівникам структурних підрозділів МВС протягом I кварталу 2004 року відвідати ветеранів, з’ясувати наявні в них соціально-побутові проблеми, надати допомогу у їх вирішенні, особливо тим з них, хто потребує посиленої уваги (тяжко хворі, пристарілі, одинокі, інші), а також встановити та

налагодити на постійній основі відносини з ветеранами, ветеранськими організаціями, надавати їм юридичну допомогу у разі порушення їх законних прав тощо.

6 лютого 2004 р.

Президент України Л.Д. Кучма підписав Указ “Про заходи щодо впорядкування проїзду автомобілів, оснащених спеціальними пристроями, введення державних номерних знаків єдиного зразка та вдосконалення порядку забезпечення безперешкодного і безпечного проїзду автомобілів з особами, стосовно яких здійснюється державна охорона”.

9 лютого 2004 р.

Наказом МВС України № 66 затверджено Порядок оформлення документів для отримання посвідчень і нагрудних знаків “Ветеран органів внутрішніх справ”.

4 березня 2004 р.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 118-р утворено Львівський юридичний інститут МВС (на базі Львівського інституту внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України) та Донецький юридичний інститут МВС при Донецькому національному університеті (на базі Донецького інституту внутрішніх справ при Донецькому національному університеті). Київський інститут внутрішніх справ при НАВСУ реорганізовано в Київський юридичний інститут МВС, а Прикарпатський юридичний інститут НАВСУ – в Прикарпатський юридичний інститут МВС.

25 березня 2004 р.

МВС України з метою здійснення цілеспрямованої науково-дослідницької роботи, збереження історичного надбання про формування і розвиток системи МВС України, увіковічення пам'яті про видатних працівників органів внутрішніх справ, вияви мужності, героїзму і високого професіоналізму співробітників, виховання особового складу на кращих традиціях української міліції, формування почуття патріотизму і відданості своєму народові, поглиблення професійної орієнтації молоді, видало наказ створити в структурі Національної академії внутрішніх справ України Центральний музей МВС України. 21 серпня того ж року музей було урочисто відкрито у приміщенні центрального корпусу НАВС.

22 липня 2004 р.

Наказом МВС № 782 встановлена заохочувальна відзнака МВС України “За безпеку народу”.

28 липня 2004 р.

МВС України видало наказ № 842, яким була затверджена “Інструкція про викори-

стання комп'ютерних поліграфів у роботі з персоналом органів внутрішніх справ України". У розділі "Основні принципи використання поліграфа" зазначалося, що "згідно з принципом добровільної згоди спеціаліст поліграфа починає поліграфне опитування лише за умови отримання письмової згоди особи й обов'язково пересвідчившись у тому, що ця згода є справді добровільною, а не наслідком примусу або психологічного тиску з боку сторонніх чи зацікавлених осіб" (2.1.).

23 грудня 2004 р.

В Україні прийнято законопроект, що встановлював кримінальну відповідальність за несанкціоноване втручання в роботу комп'ютерів, тобто "хакерство".

4 лютого 2005 р.

Указ Президента України про призначення Луценка Юрія Віталійовича на посаду Міністра внутрішніх справ, яку він обіймав до 1 грудня 2006 р. Під час Помаранчевої революції був одним із "польових командирів" Майдану. Він став першим в історії незалежної України "цивільним" Міністром внутрішніх справ. Зазначену посаду обіймав двічі: з 4 лютого 2005 р. до 1 грудня 2006 р.: з 18 грудня 2007 р. до 28 січня 2010 р.

Квітень 2005 р.

У системі центральних органів МВС України створено спеціальний підрозділ "Сова", який займається розкриттям тяжких злочинів минулих років. Наприклад, у Київському главку (це сектор у складі Управління карного розшуку) працювати в ньому запросили найбільш досвідчених столичних сищиків, які десятки років віддали службі у карному розшуку і займали керівні посади, полковники у відставці.

22 серпня 2005 р.

Всеукраїнський День пам'яті працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час виконання службових обов'язків у боротьбі зі злочинністю. У журналі "Вісник Державтоінспекції МВС України" (2005, № 9) зазначалося, що "лише з 1991 року... загинуло 868 та поранено 5 672 працівників органів внутрішніх справ", а в 2005 році відповідно – 17 і 90 міліціонерів.

29 серпня 2005 р.

Наказом МВС № 725 Управління боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, реорганізовано у Департамент боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми.

© Chysnikov Volodymyr, Lelet Serhii, Aliksieieva Olha, Kozhukhar Oksana, Yakubchuk Tetiana, 2023

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2023.2\(60\).3](https://doi.org/10.36486/np.2023.2(60).3)

Issue 2(60) 2023

<http://naukaipravookhorona.com/>

8 вересня 2005 р.

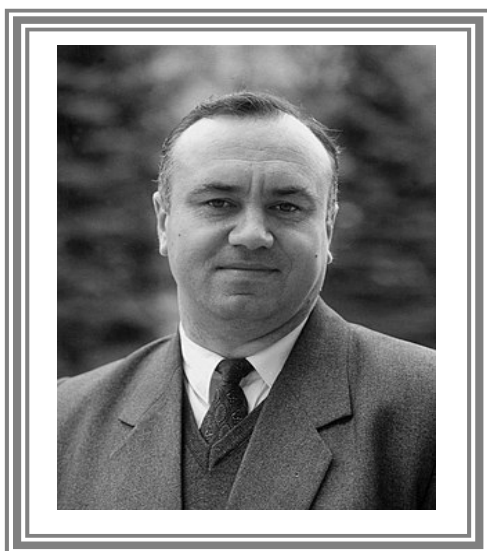
Видано постанову Кабінету Міністрів України “Про реорганізацію вищих навчальних закладів та науково-дослідних установ Міністерства внутрішніх справ” № 880. Документом реорганізовувались: Національна академія внутрішніх справ України у Київський національний університет внутрішніх справ; Національний університет внутрішніх справ у Харківський національний університет внутрішніх справ; Луганська академія внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ імені 10-річчя незалежності України у Луганський державний університет внутрішніх справ; Юридична академія Міністерства внутрішніх справ у Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ; Навчально-науковий інститут управління Національної академії внутрішніх справ в Академію управління Міністерства внутрішніх справ. А на базі Науково-дослідного інституту спеціальної техніки Міністерства внутрішніх справ, Державного науково-дослідного центру безпеки дорожнього руху та діяльності дорожньо-патрульної служби місцевої міліції, Науково-дослідного інституту проблем боротьби зі злочинністю Національної академії внутрішніх справ, що ліквідувалися, утворено Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ.

30 вересня 2006 р.

Наказом МВС № 970 у складі кримінальної міліції створено Оперативно-аналітичний департамент.

10 листопада 2006 р.

Указ Президента України про встановлення в Україні Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, який відзначати щорічно 14 грудня, у день закінчення будівництва саркофага над зруйнованим четвертим енергоблоком Чорнобильської АЕС.

13 листопада 2006 р.

Видано наказ МВС України “Про затвердження Інструкції з діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС України”.

1 грудня 2006 р.

Постанова Верховної Ради України про призначення Цушка Василя Петровича на посаду Міністра внутрішніх справ України, яку він обіймав до 1 листопада 2007 р. До цього очолював Одеську обласну державну адміністрацію. Зазначену посаду обіймав до 1 листопада 2007 року.

15 березня 2007 р.

Зважаючи на значний внесок пенсіонерів і ветеранів ОВС у справу боротьби зі злочинністю, зміцнення правопорядку, а також на численні звернення ветеранських організацій, окремих ветеранів, МВС України видало наказ № 83, яким 10 листопада встановлено Днем вшанування пенсіонерів та ветеранів органів внутрішніх справ України.

20 березня 2007 р.

Наказом МВС України № 873 затверджено Концепцію вдосконалення діяльності Державної служби охорони при МВС України.

29 березня 2007 р.

Наказом МВС України № 96 створено Координаційну раду МВС України із взаємодії органів внутрішніх справ з охоронними підприємствами, їх об'єднаннями та службами безпеки суб'єктів господарювання, затверджено Положення про неї та регламент її роботи.

20 листопада 2007 р.

Указ Президента України “Про невідкладні заходи із забезпечення безпеки дорожнього руху”.

18 грудня 2007 р.

Постановою Верховної Ради України Міністром внутрішніх справ України вдруге призначено Луценка Юрія Віталійовича, який обіймав цю посаду до 28 січня 2010 року.

14 лютого 2008 р.

Видано наказ МВС України “Про затвердження Положення про вищі навчальні заклади МВС”.

8 квітня 2008 р.

Указ Президента України В. Ющенка про рішення Ради Національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року “Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів” та затвердження “Концепції реформування кримінальної юстиції України”.

27 серпня 2008 р.

Видано наказ МВС України № 408 “Про затвердження Порядку розшуку боржника – фізичної особи”.

24 грудня 2008 р.

Міністр внутрішніх справ України Ю.В. Луценко урочисто відкрив у Закарпатській області медично-реабілітаційний центр “Шаян” для працівників органів внутрішніх

справ республіки. Як зазначив міністр, лікування в цьому медично-реабілітаційному закладі для інвалідів та ветеранів ОВС буде безкоштовним.

28 квітня 2009 р.

Видано наказ МВС України № 181 “Про організацію діяльності чергових частин органів і підрозділів внутрішніх справ України, направленої на захист інтересів суспільства і держави від протиправних посягань”.

4 липня 2009 р.

В Україні запроваджено професійне свято – День судового експерта.

10 вересня 2009 р.

Видано наказ МВС України “Про затвердження інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС”.

27 жовтня 2009 р.

Указом Президента України введено в дію рішення РНБО України від 11 вересня 2009 р. "Про стан злочинності у державі та координацію діяльності органів державної влади у протидії злочинним проявам та корупції".

11 березня 2010 р.

Постанова Верховної Ради України про призначення Могильова Анатолія Володимировича на посаду Міністра внутрішніх справ України, яку він обіймав до 7 листопада 2011 р.

17 червня 2010 р.

У Державному науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі МВС України відбулася науково-практична конференція “Актуальні питання судово-експертного та техніко-криміналістичного забезпечення розкриття та розслідування злочинів”.

27 серпня 2010 р.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1709 р. “Про реорганізацію деяких навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ” Київський національний університет внутрішніх справ реорганізовано в Національну академію внутрішніх справ.

2 грудня 2010 р.

Верховна Рада України прийняла Податковий Кодекс України, в якому, зокрема, зазначалося: “Податковий кодекс України регулює відносини, що виникають у сфері

справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства" (ст. 1.1).

9 грудня 2010 р.

Указом Президента України "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади" № 1085/2010 створена Державна міграційна служба України.

25 травня 2011 р.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 480-р. затверджено Стратегію підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2015 року.

26 жовтня 2011 р.

Прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 1098 "Деякі питання надання підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Державної міграційної служби платних послуг", якою затверджено новий перелік платних послуг (45 замість 107), та зменшено до мінімального рівня вартість деяких з них.

7 листопада 2011 р.

Указ Президента України про призначення Міністром внутрішніх справ України Віталія Захарченка, який до цього очолював Головну Державну податкову службу. Зазначену посаду обіймав до 28 січня 2014 р. Потім рішенням Верховної Ради України В. Захарченко був призначений виконуючим обов'язки Міністра внутрішніх справ, які виконував до 21 лютого 2014 р.

2011 р.

Державний науково-дослідний інститут МВС України видав навчальний посібник "Сисна поліція в Україні за часів Російської імперії (188–1917 рр.): історико-правове дослідження: у 2-х кн. Кн. 1. Документи і матеріали. Кн. II (монографія) вийшла у 2014 р., автор – к.ю.н., доцент В.М. Чисніков.

22 лютого 2012 р.

Видано наказ МВС № 155 "Про затвердження правил поведінки та професійної етики осіб рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ України".

21 березня 2012 р.

Видано наказ МВС "Про організацію діяльності управління юридичного забезпечення Міністерства внутрішніх справ України та підрозділів юридичного забезпечення органів внутрішніх справ України".

13 квітня 2012 р.

Верховною Радою України ухвалений Кримінальний процесуальний кодекс України – кодифікований закон, що визначає порядок кримінального провадження на території України.

8 червня – 1 липня 2012 р.

Участь особового складу МВС України у забезпеченні охорони правопорядку під час Чемпіонату Європи з футболу 2012 р. Фінальна частина 14-го Чемпіонату Європи відбулася в Україні та Польщі. Він став першим подібним турніром, проведеним в країнах Східної Європи. Українські правоохоронці отримали схвальні відгуки міжнародної спільноти за організацію безпеки під час Євро-2012.

27 липня 2012 р.

Видано накази МВС № 650 “Про затвердження інструкції з оформлення документів у системі МВС України” та № 649 “Про затвердження інструкції з організації нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України.

20 листопада 2012 р.

Набрав чинності Кримінальний процесуальний кодекс України.

12 грудня 2012 р.

Видано наказ МВС України № 1143 “Про затвердження інструкції про порядок представництва інтересів МВС у судових органах України”.

19 грудня 2012 р.

Видано наказ МВС України № 1176 “Про затвердження інструкції з організації роботи підрозділів кримінальної міліції у справах дітей”.

2012 р.

В Україні опубліковані дві великі праці, присвячені історії внутрішніх справ України.

У м. Києві вийшов друком перший том восьмитомного видання “Міністерство внутрішніх справ України: події, керівники, документи та матеріали (1917–2017)”, підготовлений авторським колективом Державного науково-дослідного інституту МВС України. Останній 8 том вийшов до 100-річчя МВС України (2017).

У м. Харкові вийшла книга “Поліція в Україні: історико-правове дослідження (початок XVIII ст. – 1917 р.)”, авторами якої були професори О.М. Бандурка, В.А. Греченко та О.Н. Ярмиш.

18 січня 2013 р.

Видано наказ МВС України № 38 “Про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства внутрішніх справ України”. Документом було встановлено такі відомчі заохочу-

вальні відзнаки МВС: Подяка; Грамота; Почесна грамота; нагрудний знак “За відзнаку в службі”; нагрудний знак “За відвагу в службі”; нагрудний знак “За безпеку народу”; медаль “10 років сумлінної служби”; медаль “15 років сумлінної служби”; медаль “20 років сумлінної служби”; медаль “Ветеран служби”.

6 лютого 2013 р.

Видано наказ МВС України № 100 “Про затвердження положення про департамент режимно-секретного та документального забезпечення МВС України”.

7 серпня 2013 р.

Видано наказ МВС України № 750 “Про питання діяльності комісій з етики та службової дисципліни органів внутрішніх справ”.

21 листопада 2013 р. – лютий 2014 р.

Революція Гідності – політичні та суспільні зміни в Україні, викликані спротивом проти відходу політичного керівництва країни від законодавчо закріпленого курсу на Європейську інтеграцію та подальшою протидією цьому курсу. Одними з головних причин протестів стали надмірна концентрація влади в руках тодішнього Президента країни Віктора Януковича та його “сім’ї”, небажання народу України миритись з перетворенням країни не лише де-факто, але і де-юре на одну з колоній Росії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Верстюк В.Ф. Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. Вид. 2-ге, допов. Київ: Наукова думка, 2005. 718 с.
2. Бандурка О.М. Від генеральних секретарів до міністрів внутрішніх справ. Х.: Майдан, 2020. 544 с.
3. Довідник працівника міліції: у 2-х кн. Кн. 1: Законодавчі та інші нормативно-правові акти з питань діяльності органів внутрішніх справ / відп. ред. М.В. Білоконь; упоряд. С.М. Гусаров, В.Г. Слободянюк, С.М. Калюк. К.: Видавнича компанія “Воля”, 2003. 584 с.
4. Зозуля Є.В. Органи внутрішніх справ України на етапі розбудови незалежної держави (історико-правове дослідження): монографія. Херсон: Грінш Д.С., 2017. 270 с.
5. Історія органів внутрішніх справ: науково-бібліографічний довідник / за заг. ред. Л.О. Зайцева, О.А. Гавриленка, В.М. Чиснікова. Харків: Харківськ. ун-т внутр. справ, 2000. 57 с.
6. Корниенко М.В. Прощай, милиция. К. 2009. 480 с.
7. Кравченко Ю.Ф. Міліція України. Київ: Генеза.1999. 432 с.
8. Міліція України у 1917–2002 рр. (історія, організація та діяльність, дотримання законності, підготовка кадрів). Бібліографічний покажчик / укл. П.П. Михайленко, В.А. Довбня, Т.Л. Кальченко, Е.М. Кісілюк; наук. ред. проф. П.П. Михайленко. Київ: Текст, 2002. 122 с.
9. Міліція України: історичний нарис, портрети, події: наук.-популярне вид. / за ред. Ю.О. Смирнова, кол. авторів: Ю.О. Смирнов, П.П. Михайленко, О.Д. Святоцький та ін. Київ: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2002. 888 с.
10. Міністерство внутрішніх справ України: події, керівники, документи та матеріали (1917–2017 рр.): наук. вид. / авт. кол.: М.Г. Вербенський, О.Н. Ярмиш, В.О. Криволапчук,

Т.О. Проценко, В.Д. Бондаренко, В.М. Чисніков, В.А. Довбня, Т.А. Плугатар, С.М. Лелет, О.В. Кожухар; за заг. ред. А.Б. Авакова. У 8 т. К., 2017. Т. 8: Міністерство внутрішніх справ незалежної України: від пострадянської системи управління до реформ “Революції Гідності” (24 серпня 1991 р. – грудень 2017 р.). 996 с.

11. Михайленко П.П., Кондратьєв Я.Ю. Історія міліції України у документах і матеріалах: у 3-х т. Київ: Генеза. 1997. Т. 3. 616 с.

12. Нормативно-правові акти України щодо охорони правопорядку / упоряд.: Лисюченко В.П., Цимбалюк В.С., Шамрай В.А., Джуський В.Г. Київ: УАВС, 1996. 459 с.

13. Черкасов Ю.Е. Перехрестя долі. К.: Тов. “Друкарня “Бізнесполіграф”, 2017. 456 с.

14. Чисніков В.М. Секретарі, наркоми, міністри внутрішніх справ України. Київ: УАВС, 1995. 24 с.

REFERENCES

1. *Verstniuk V.F. Dziuba O.M., Repryntsev V.F.* (2005). *Ukraine vid naidavnishykh chasiv do sohodennia Khronolohichnyi dovidnyk. “Ukraine from the earliest times to the present Chronological guide”*. Iss. 2nd, ad. Kyiv: Naukova Dumka. 718 p. [in Ukrainian].

2. *Bandurka O.M.* (2020). *Vid heneralnykh sekretariv do ministriv vnutrishnikh sprav. “From general secretaries to interior ministers”*. KH.: Maidan. 544 p. [in Ukrainian].

3. *Dovidnyk pratsivnyka militsii: u 2-kh kn. Kn. 1: Zakonodavchi ta inshi normatyvno-pravovi akty z pytan diialnosti orhaniv vnutrishnikh sprav. “Handbook of a police officer: in 2 books. Book 1: Legislative and other normative legal acts on the activities of internal affairs bodies / resp. ed. M.V. Bilokon; S.M. Husarov, V.H. Slobodianiuk, S.M. Kaliuk. K.: Publishing Company “Volia”, 2003. 584 p. [in Ukrainian].*

4. *Zozulia Ye.V.* (2017). *Orhany vnutrishnikh sprav Ukrainy na etapi rozbudovy nezalezhnoi derzhavy (istoryko-pravove doslidzhennia). “Internal affairs bodies of Ukraine at the stage of building an independent state (historical and legal research)”*: monograph. Kherson: Hrin D.S. 270 p. [in Ukrainian].

5. *Istoriia orhaniv vnutrishnikh sprav. “History of the bodies of internal affairs”: a scientific and bibliographic guide / by general ed. L.O. Zaitseva, O.A. Havrylenko, V.M. Chysnikov. Kharkiv University of Internal Affairs K. 2009. 480 p. [in Ukrainian].*

6. *Korniienko M.V.* (2009). *Proshchai, militsiia. “Goodbye, police”*. K. 480 p. [in Russian].

7. *Kravchenko Yu.F.* (1999). *Militsiia Ukrainy. “Police of Ukraine”*. Kyiv: Heneza. 432 p. [in Ukrainian].

8. *Militsiia Ukrainy u 1917–2002 rr. (istoriia, orhanizatsiia ta diialnist, dotrymannia zakonnosti, pidhotovka kadrov. “Militia of Ukraine in 1917–2002 (history, organization and activities, compliance with the law, personnel training)”*. Bibliographic index / P.P. Mykhailenko, V.A. Dovbnya, T.L. Kalchenko, E.M. Kisiliuk; ed. prof. P.P. Mykhailenko. Kyiv: Tekst, 2002. 122 p. [in Ukrainian].

9. *Militsiia Ukrainy: istorychnyi narys, portrety, podii. “Militia of Ukraine: historical essay, portraits, events”: scientific-popular edition. / edited by: Yu.O. Smyrnov, P.P. Mykhailenko, O.D. Sviatotskyi. Kyiv: Publishing House “In Yure”. 2002. 888 p. [in Ukrainian].*

10. *Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy: podii, kerivnyky, dokumenty ta materialy (1917–2017 rr.). “Ministry of Internal Affairs of Ukraine: events, managers, documents and materials (1917–2017)”* author coll. M.H. Verbenskyi, O.N. Yarmysh, V.O. Kryvolapchuk, T.O. Protsenko, V.D. Bondarenko, V.M. Chysnikov, V.A. Dovbnya, T.A. Pluhatar, S.M. Lelet, O.V. Kozhukhar; gen. ed. A.B. Avakov. In Vol. 8. 2017. Vol. 8: The Ministry of Internal Affairs of Independent

Ukraine: From the Post-Soviet Management System to the Reforms of the "Revolution of Dignity" (August 24, 1991 - December 2017). 996 p. [in Ukrainian].

11. *Mykhailenko P.P., Kondratiiev Ya.Yu.* (1997). Istoriiia militsii Ukrainy u dokumentakh i materialakh. "History of the militia of Ukraine in documents and materials": in 3 volumes. Kyiv: Heneza. Vol. 3. 616 p. [in Ukrainian].

12. Normatyvno-pravovi akty Ukrainy shchodo okhorony pravoporiadku. "Regulatory and legal acts of Ukraine regarding the protection of law and order" / edited by: Lysiuchenko V.P., Tsymbaliuk V.S., Shamrai V.A., Dzhuskyi V.H. Kyiv: UAVS, 1996. 459 p. [in Ukrainian].

13. *Cherkasov Yu.E.* (2017). Perekhrestia doli. "Crossroads of fate". K.: Comrade. "Business Polygraph Printing House". 24 p. [in Ukrainian].

14. *Chysnikov V.M.* (1995). Sekretari, narkomy, ministry vnutrishnikh sprav Ukrainy. "Secretaries, people's commissars, ministers of internal affairs of Ukraine". Kyiv: UAVS. 24 p. [in Ukrainian].

UDC 351.74(091)(477)

Chysnikov Volodymyr,

Doctor of Juridical Sciences, Associate Professor, Chief Researcher,
State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0003-2020-7298

Lelet Serhii,

Candidate of Juridical Sciences, Senior Researcher, Head of the Department,
State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0001-6099-4121

Aliexsieieva Olha,

Candidate of Juridical Sciences, Senior Researcher, Leading Researcher,
State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0003-3390-536X

Kozhuhar Oksana,

Candidate of Juridical Sciences, Senior Research Fellow,
State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-2234-781X

Yakubchik Tetiana,

Senior Research Fellow,
State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0003-1415-5372

© Chysnikov Volodymyr, Lelet Serhii, Aliexsieieva Olha, Kozhuhar Oksana, Yakubchik Tetiana, 2023

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2023.2\(60\).3](https://doi.org/10.36486/np.2023.2(60).3)

Issue 2(60) 2023

<http://naukaipravookhorona.com/>

**LAW ENFORCEMENT AGENCIES OF UKRAINE: FROM THE DECLARATION
OF STATE INDEPENDENCE TO THE REVOLUTION OF DIGNITY
(AUGUST 24, 1991 - FEBRUARY 2014)
CHRONICLE OF KEY EVENTS**

This article highlights the main events in the formation of law enforcement agencies of Ukraine, from the proclamation of independence to the Revolution of Dignity (August 24, 1991 – February 2014). In particular, the authors note that the extraordinary session of the Supreme Soviet of the Ukrainian SSR of the twentieth convocation adopted the Act on the Declaration of Independence of Ukraine and resolutions on the political situation in Ukraine and the immediate actions of the Verkhovna Rada of Ukraine to create conditions for not a further military coup; on departition of state bodies, institutions and organizations; on military formations in Ukraine; the Law of the Ukrainian SSR on granting additional powers to the Chairman of the Verkhovna Rada of Ukraine. Since that time, new stage in the life of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine begins - as a department of a sovereign state. Moreover, the Ministry of Internal Affairs issued order No. 383 "On revision of departmental normative acts and creation of normative base of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine", under which the heads of main departments, directorates, independent divisions of the Ministry were ordered to review all departmental normative documents and cancel those of them, which lost their practical importance or contradicted the current legislation of Ukraine, in the established order; issued the Decree of the Presidium of the Verkhovna Rada of Ukraine "On subordination to Ukraine of the internal troops stationed on its territory", the order of the USSR Interior Ministry on departition of internal affairs bodies and internal troops of the USSR. The Ministers of Internal Affairs of the Union republics were instructed to "prevent and suppress harassment, persecution and other forms of discrimination against employees of internal affairs bodies and servicemen of internal troops for their affiliation with political parties and movements and political convictions, as well as for exercising their constitutional right to participate in political activities outside the internal affairs bodies, units and formations of internal troops and outside their service time"; there was issued the Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 197 "On the procedure for compensation to the rank and file of the internal affairs bodies for the service beyond the statutory working hours, as well as in the days of weekly rest and holidays"; the order of the Interior Ministry of Ukraine on the approval and enactment of the Instructions "On the reception, registration, accounting and consideration in the bodies, units and institutions of the Interior of Ukraine statements, reports and other information about crimes"; the order of the Chairman of the Verkhovna Rada of Ukraine "On the Establishment of the Internal and Convoy Service Troops in the Ministry of Internal Affairs of Ukraine" was issued, etc. Publication of this regulatory framework was motivated primarily by the proclamation of Ukraine's independence, and as a result, by the need to bring existing legislation in the Ukrainian SSR in line with new requirements.

© Chysnikov Volodymyr, Lelet Serhii, Alieksieieva Olha, Kozhukhar Oksana, Yakubchyk Tetiana, 2023

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2023.2\(60\).3](https://doi.org/10.36486/np.2023.2(60).3)

Issue 2(60) 2023

<http://naukaipravookhorona.com/>

Keywords: Act of Declaration of Independence of Ukraine, Regulation on the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, regulatory framework.

Отримано 12.06.2023